

Tilburg University

'Coming to America': doorstuderen in de V.S.

ten Klooster, Anton

Published in:
Op Tocht

Publication date:
2017

Document Version
Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link to publication in Tilburg University Research Portal](#)

Citation for published version (APA):
ten Klooster, A. (2017). 'Coming to America': doorstuderen in de V.S. *Op Tocht*, 2017(3), 10-12.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

03 | Op Tocht

aartsbisdom.nl

Priester 'terug naar school' in Washington

WHY WEMARCH

For those who can't.

SAVETHESTORKS.COM

WHY WEMARCH

To tell the truth about what it means to be human

SAVETHESTORKS

'Coming to America': doorstuderen in de VS

In de eerste helft van 2017 verblijft pastor Anton ten Klooster in Washington D.C. Daar volgt hij colleges aan de Catholic University of America, in het kader van de studieopdracht die hij heeft gekregen van kardinaal Eijk. Voor 'Op Tocht' doet hij verslag van zijn ervaringen in de Verenigde Staten, aan de hand van drie thema's: Kerk, studie en cultuur/politiek – het zijn immers interessante tijden in de Verenigde Staten.

Kerk

Direct na de jaarwisseling pakte ik de laatste dingen in de koffer. Op 2 januari vertrok de directe vlucht van Amsterdam naar Washington D.C. In de voorgaande maanden was ik bezig geweest met praktische voorbereidingen: onderdak vinden, een studieplan schrijven, subsidies aanvragen en een visum organiseren. Dat voelde alsof er al een hele klus geklaard was. Maar toen ik mijn stoel in het vliegtuig gevonden had, drong het besef door dat het nu toch écht ging beginnen. Na een voorspoedige vlucht werd ik opgehaald door pastoor Frederick Close. Hij is 69 jaar, geboren en getogen in Washington, en na een carrière als jurist op het Amerikaanse ministerie van Justitie werd hij priester. Tien jaar geleden werd hij pastoor van de parochie St. Anthony of Padua, in de wijk Brookland.

Bij mijn aankomst is de pastorie verlaten, de andere bewoners genieten nog van hun kerstvakantie. Maar

Voor het Capitool, standplaats van de Amerikaanse Senaat en het Huis van Afgevaardigden

in de collegeperiode wonen we er met zes priesters. Op dit moment één geboren Amerikaan (de pastoor), een Noord-Ier en deze Nederlander; plus een Ier, een Vietnamees en een Colombiaan die alle drie in een Amerikaans bisdom werken. De meeste priesters komen hier om canoniek recht te studeren, aangezien CUA één van de twee erkende faculteiten in Amerika is. Als promovendus in de systematische theologie ben ik dus een uitzondering. Maar de contacten zijn er niet minder hartelijk om. Overdag gaat ieder zijns weegs, maar 's avonds komen we samen voor het diner. Dat wordt bereid door onze Boliviaans-Amerikaanse kok Maria, die bijzonder goed voor ons zorgt. In het weekend vinden we vaak tijd om samen in de buurt te gaan eten, of er op uit te gaan.

De inwonende priesters betalen een huur die voor plaatselijke begrippen bescheiden is. Als tegenprestatie helpen we in de parochie. In de praktijk komt dat neer op het vieren van één Mis in het weekend, en één of twee gedurende de week. In de zondagsviering komen vooral parochianen uit de wijk. Van oorsprong wonen er veel Afro-Amerikanen, hoewel ook anderen hun weg naar Brookland vinden. Het levert in ieder geval geweldige muziek op tijdens de vieringen: zowel gospel, gewone liedboekliederen als hedendaagse christelijke muziek. Iedere viering trekt verschillende groepen kerkgangers aan:

Basiliek van de Onbevleete Ontvangenis, een nationaal heiligdom in de Verenigde Staten

zaterdagavond en zondagochtend vroeg zijn er vooral oudere parochianen. De viering van tien uur zit vol met gezinnen, om twaalf uur komen de langslapers. En de laatste viering op zondagavond trekt studenten die de rest van het weekend druk waren met andere dingen. Uiteraard moet er ook gepreekt worden. Eén zondag per maand is de beurt aan één van de twee diakens, de andere zondagen is het aan de celebrant. Dat is een opgave, in een ander land met een andere cultuur. Maar het leidt ook tot nieuwe invalshoeken. Om een voorbeeld te noemen: de Amerikaanse onafhankelijkheidsverklaring noemt als onvervreembare rechten 'life, liberty, and the pursuit of happiness'. Iedereen kent die woorden, en die kun je dus gebruiken als kapstok voor een preek over de Bergrede. Daar gaat het namelijk om het leven in de Geest, de vrijheid van een christen en het ware geluk.

Hoewel de vieringen goed bezocht worden, merken we ook hier dat het kerkbezoek wat te wensen over laat. De reden is echter een heel andere dan in Nederland: concurrentie. Brookland is een klein Rome, met een universiteit, meerdere seminaries, een aantal kloosters en twee nationale heiligdommen. Veel mensen kiezen voor één van die plaatsen, schitterende gebouwen en vaak met een professioneel koor. Het grootste heiligdom is de Basiliek van de Onbevleete Ontvangenis. Daar zijn ruim veertig kapellen, elk gewijd aan een andere Mariadevotie. In de crypte zijn dagelijks meerdere Eucharistievieringen en is een aantal uren biechtgelegenheid. Van tijd tot tijd assisteer ik daar, door het vieren van een ochtendmis of door zondag twee uur biecht te horen. Meestal is er voortdurend aanloop van mensen die het sacrament van boete en verzoening willen ontvangen.

Studie

De belangrijkste reden voor mijn verblijf hier is natuurlijk de studie. En daar gaat dan ook de

Met pastoor Frederick Close, bij een Mis voorafgaand aan de March for Life

De parochiekerk St. Anthony of Padua op een zondagmorgen

meeste tijd in zitten. Na de ochtendmis ga ik aan het werk. De universiteit heeft een klein kantoorje voor mij, waar ik rustig kan schrijven. Maar ik werk ook graag in de bibliotheek van het Dominican House of Studies. Daar zijn vrijwel alle boeken die ik nodig heb voor mijn studie van het werk van Thomas van Aquino. Het onderzoek dat ik uitvoer, gaat over de uitleg van de zaligsprekingen door deze kerkleraar. De zaligsprekingen zijn een serie bekende uitspraken van Jezus: zalig de armen van geest, zalig de zachtmoedigen, enzovoort. In het werk van Thomas vormen die uitspraken een terugkerend refrein. Hij haalt ze steeds opnieuw aan wanneer hij wil uitleggen wat écht geluk is, en hoe we dat kunnen bereiken. Daarbij komt hij steeds terug op het werk van de Heilige Geest. De Geest helpt ons om het goede te doen, en op weg te gaan naar het geluk dat we uiteindelijk in God alleen vinden. Zoals dat gaat met middeleeuwse theologen gaat die uitleg gepaard met veel technische termen en onderscheidingen. Veel schrijvers vergelijken dat met een gebouw als een kathedraal. Met alle pilaren, bogen en ramen wordt een heel bouwwerk neergezet. Door naar de details te kijken zie je waar het gebouw op rust, en hoe alles met elkaar verbonden is. Studeren is vaak hard werken, maar het is een bijzonder genoeg om de grote lijnen van het verhaal te gaan zien. En die kan ik dan weer aan anderen laten zien!

Naast veel boeken en bibliotheken zijn hier ook boeiende mensen. Mijn huisgenoten, medestudenten, maar zeker ook de docenten. Velen van hen zijn gespecialiseerd in één van de delen van mijn onderzoek. Door colleges te volgen en met docenten te praten, leer ik veel nieuwe dingen. Ieder land heeft ook zijn eigen manier van onderzoek doen. Studenten in Amerika moeten veel meer lezen en overzichten uit het hoofd kennen. Dat is weliswaar schoolser dan wat we in Nederland gewend zijn, maar ik merk dat het helpt om het hele bouwwerk van de theologie beter te begrijpen.

Vijftig jaar KCV gevierd in Utrecht

Demonstranten bij de March for Life

Cultuur/politiek

Het leven in Washington D.C. is om meerdere redenen erg interessant. In de maand dat ik hier aankwam, werd president Trump geïnaugureerd. De unieke kans om dat mee te maken heb ik niet laten lopen. Samen met een huisgenoot ging ik op pad, om uiteindelijk te stranden voor de ingang van het terrein: demonstranten blokkeerden de doorgang. We gingen de stad in en kwamen terecht in een bar waar we TV keken met aanhang van de president. Na de plechtigheid sprak ik verschillende mensen over hun redenen om op Trump te stemmen en over hun zorgen voor het land. Twee dagen later sprak ik weer andere mensen, die bij het Witte Huis demonstreerden tegen de eerste besluiten van de president.

Een week na de inauguratie was er opnieuw een massabijeenkomst: de March for Life. Deze mars wordt sinds 1973 jaarlijks gehouden, toen het Hooggerechtshof de beperkingen op abortus grotendeels afwees. Zoals gezegd noemt de Amerikaanse onafhankelijkheidsverklaring 'leven'

Demonstranten bij de March for Life

een grondrecht. Voor dat recht gaan mensen de straat op, om uiteindelijk langs het Hooggerechtshof te trekken. Dit jaar kwamen ruim een half miljoen mensen, veelal jongeren, naar Washington voor de mars. Op de vooravond kwamen velen al naar een viering in de basiliek, waar kardinaal Dolan preekte over het respecteren van al het leven: van onze naaste die vluchteling is en van ongeboren kinderen in de baarmoeder. Die positieve boodschap, en de vredige sfeer in de stad, waren buitengewoon bemoedigend. En het roept de vraag op: waarom hebben we het in Nederland zo weinig over zoiets fundamenteels als het recht op leven?

Demonstranten bij het Witte Huis, protest tegen reis- en visumbepalingen

Is er naast alle studie en kerkelijke activiteiten ook nog ruimte voor ontspanning? Jazeker! Veel nationale musea zijn hier gevestigd en de toegang is gratis. Ieder weekend probeer ik er eentje te bezoeken. Zo heb ik al wat geleerd over de oorspronkelijke inwoners van Amerika, de ruimtevaart, en volgt er nog een bezoek aan de Hollandse meesters in de National Gallery of Art. En rond die bezoeken neem ik de tijd om gewoon wat rond te lopen in de stad. Dan zie je de veelzijdigheid van de wijken, de gebouwen en de kleinere bezienswaardigheden die je anders zou missen. Soms stuit je opeens op iets bijzonders, zoals een monument voor de soldaten die sneuvelden in de Tweede Wereldoorlog. Het opschrift luidt: 'de prijs van vrijheid'. Op zo'n plek zijn de twee werelden, Nederland en Amerika, even met elkaar verbonden. Tot midden juni ben ik vooral in de wonderlijke wereld die 'Amerika' heet. Daarna kom ik terug, en hoop ik mijn ervaringen en inzichten vruchtbaar te maken in het Aartsbisdom Utrecht.

De wereldwijde Katholieke Charismatische Vernieuwing (KCV) viert dit jaar haar 50-jarig jubileum. In Nederland heeft deze beweging enkele duizenden leden. Op 18 februari werd het jubileum door ruim 100 gelovigen gevierd in de Utrechtse St. Rafaëlkerk met een Mis, aanbidding en muziek. Komende zomer is er ook een landelijke jubileumviering.

De basis voor de Katholieke Charismatische Vernieuwing werd gelegd tijdens een retraiteweekend van een groep studenten van de Duquesne Universiteit, een katholieke universiteit in Pittsburgh (Verenigde Staten). Dat weekend was van 17 tot 19 februari 1967 in retraitehuis 'The Ark and the Dove' (de ark en de duif). Op zaterdagavond was er eigenlijk een verjaardagsfeestje voor enkele leden, maar de feeststemming ontbrak. Een aantal studenten ging juist naar de kapel, onder wie Patti Mansfeld, één van de stichters van de KCV. Het veranderde haar leven. "Het besef overviel me dat Hij de Koning der koningen is en de Heer der heren. Ik dacht: 'Vlug wegwezen voor er iets met je gebeurt.' Maar nog groter dan mijn angst was mijn wens om mezelf onvoorwaardelijk aan God over te geven," zo tekende ze haar herinneringen aan deze avond op. "In het uur dat volgde bracht God op zijn grootse wijze veel studenten de kapel in. Sommigen lachten, anderen huilden. Sommigen baden in tongen, anderen voelden net als ik een brandende stroming door hun handen. Een van de professoren kwam binnen en riep uit: 'Wat zal de bisschop zeggen als hij hoort dat al deze kids gedoopt zijn in de Heilige Geest!' Ja, het was een feest die avond, het feest van een nieuwe geboorte, een feest dat God gepland had in de Bovenzaal. Het was de geboorte van de Katholieke Charismatische Vernieuwing."

Pastor Koos Smits, als priester werkzaam in Utrecht, was bij de viering in de Rafaëlkerk: "We vierden het KCV-jubileum op de jubileumdag 18 februari met Jezus' woorden 'Come to Me'. De gebruikelijke 'worship' werd op katholieke wijze gehouden: met Eucharistie en aanbidding, met persoonlijk gebed en gebedsteams, onder muzikale begeleiding van de katholieke praiseband Jacobs Ladder." De bijeenkomst in de Rafaëlkerk was in het kader van een serie jongerenbijeenkomsten, die voor deze gelegenheid toegankelijk was voor alle leeftijden. Smits: "Aangezien Gods Geest waait waar Hij wil, was iedereen welkom op dit feest van gebed." De 50ste verjaardag van de KCV wordt in Nederland landelijk gevierd op zondag 23 juli, tijdens de KCV-vakantieconferentie *Celebrate* in een vakantiepark te Stadskanaal. Bisschop Liesen van Breda gaat dan om 11.00 uur voor in de Eucharistieviering, 's middags is er een korte presentatie over 50 jaar KCV, plus enkele getuigenissen, lofprijzing, inleiding en ontmoeting. Er is een apart kinder- en tienerprogramma. 's Avonds is er opnieuw lofprijzing en een spreker. Kees Slijkerman van de KCV: "Deze vakantieconferentie is een geschikte gelegenheid tot kennismaking met deze vernieuwing, die door paus Franciscus wordt omschreven als een 'stroom van genade'." Paus Franciscus heeft de wereldwijde KCV uitgenodigd het 50-jarig jubileum met hem te vieren op zaterdag 3 juni in Rome. Er is dan een week met activiteiten gepland, vanuit Nederland gaat er ook een grote groep heen.

Meer informatie: www.kcv-net.nl

Foto's: Lianne Valk en Ineke Houtman

